

ÇINARLI YOL

*John Grisham'ın Remzi Kitabevi'nde
Yayınlanan Diğer Kitapları*

Şirket
Pelikan Dosyası
Müşteri
Yağmurcu
Jüri
Ortak
Sokak Avukatı
Vasiyetname
Kardeşler
Boyalı Ev
Davet
Tazminat Kralı
Son Jüri Üyesi
Tuzak
Temyiz
Çaylak
Sakin Cennet
İtiraf
Davacı
Vurguncu

Theodore Boone: Küçük Avukat
Theodore Boone: Kaçırılan Kız
Theodore Boone: Sanık

Kurgu Dışı
Masum Adam

John Grisham

ÇINARLI YOL

Türkçesi
Leyla İsmier Özcengiz

Remzi Kitabevi

ÇINARLI YOL / JOHN GRISHAM

Özgün adı: *Sycamore Row*

© Belfry Holdings, Inc., 2013

Türkçe yayın hakları © Remzi Kitabevi, 2014

Yayın hakları, Akcalı Telif Hakları Ajansı
aracılığıyla satın alınmıştır.

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Yayına hazırlayan: Seyhan Dönmez

Kapak resmi: Grzegorz Gust

ISBN 978-975-14-1638-4

BİRİNCİ BASIM: Ağustos 2014

Kitabın basımı 3000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Remzi Kitabevi A.Ş. basım tesisleri

100. Yıl Matbaacılar Sitesi, 196, Bağcılar-İstanbul

Sertifika no: 10648

Renée'ye

Bu kitap bir kurgu ürünüdür. Bütün isimler, karakterler, işler, kurumlar, mekânlar, gelişmeler ve olaylar yazarın düş gücünün eseri olup bir roman yapısı içinde kullanılmışlardır. Ölmüş ya da yaşayan gerçek kişiler, olaylar ve mekânlarla olan benzerlikler tamamen rastlantısaldır.

Seth Hubbard'ı tarif ettiği yerde, ama hiç beklenmedik bir biçimde buldular. Cesedi iki metrelik bir ipin ucunda sallanıyor, esinlikle hafifçe dönüp duruyordu. Aniden çıkan fırtına geçip gitmişti. Seth için artık fark etmese de bulduklarında cesedi sıırıslıklamdı. Biri ayakkabılarında hiç çamur olmadığına, yerde de ayak izi bulunmadığına işaret etti. Demek ki daha yağmur başlamadan ipin ucunda can vermişti. Bunun bir önemi var mıydı peki? Sonuca bakılırsa, yoktu.

İnsanın kendini bir ağaca asması öyle kolay bir iş değildir. Seth'in her şeyi düşündüğü anlaşılıyordu. Çapı iki santimi bulan eski yapım bir örgü halat kullanmıştı. İp bir ay önce doktorun muayenehanesinde yetmiş iki kilo gelen Seth'i rahatlıkla taşıyacak sağlamlıktaydı. Sonradan, Seth'in fabrikalarından birinde çalışan bir işçi çıkıp patronun bir hafta önce bobinden on beş metrelik bir parça kestiğini açıklayacak, böylece dramatik bir biçimde kullandığı ipin kaynağı anlaşılacaktı. İpin bir ucu ağacın alt dallarından birine sıkıca bağlanmış, sonra da üstünkörü düğümlerle sağlamlaştırılmıştı. Sistem işe yaramıştı. İpin diğer ucu daha yukarıda, yerden tam olarak altı metre kırk santim yükseklikte bulunan, altmış santim çapında bir dalın üstünden geçirilmişti. Oradan iki metre yetmiş santim kadar aşağı sarkan ipin ucunda bir cellat tarafından hazırlanmış kadar kusursuz bir ilmek vardı. Seth'in buna epeyce emek verdiği anlaşılıyordu. Adeta ders kitabına bakılarak hazırlanmış gibi görünen ilmek on üç kez dolanmış, böylece asılma anında kemendin sıkılması garantiye alınmıştı. Ustaca yapılan bir ilmek boynun hemen kırılmasını sağlar, hızlı ve acısız bir ölüm getirir. Anlaşılan Seth dersini iyi çalışmıştı. Görünenin dışında kavgaya ya da acı çektiğine ilişkin bir işaret yoktu.

Yaklaşık iki metrelik bir tahta merdiven yana savrulmuş olarak, düştüğü yerde öylece yatıyordu. Seth ağacını seçmiş, ipini dala fir-

latıp bağlamış, merdivene çıkmış, ilmeği boynuna geçirip ayarlamış, herşey tamam olduktan sonra da merdiveni tekmeleyip havada asılı kalmıştı. İki yanına sarkmış elleri boşlukta hafifçe sallanıyordu.

Bir anlık bir tereddüt geçirmiş miydi acaba? Ayakları merdivenden koptuğu an elleriyle içgüdüsel olarak ipe yapışmış ve gücü bite ne kadar çaresizce çırpınmış olabilir miydi? Bunu kimse bilemese de pek olası görünmüyordu. Daha sonra kanıtlar Seth'in bu işi gayet kararlı bir biçimde gerçekleştirdiğini ortaya koyacaktı.

Seth olay günü için en iyi elbisesini seçmişti. Serin havalarda genellikle cenazelere giderken giydiği kalın yünlüden koyu gri bir takımdı bu. Yalnızca üç takım elbisesi vardı zaten. Kuralına göre gerçekleşmiş bir asılma olayında beden gerilir; dolayısıyla Seth'in pantolon paçaları ayak bileklerine, ceketinin eteği de beline çıkmıştı. Sivrice burunlu siyah ayakkabıları pırl pırl cilalı ve tertemizdi. Mavi kravatı mükemmel bağlanmıştı. Ne var ki ipin altından sızan kan beyaz gömleğini lekelemişti. Seth Hubbard'ın civardaki kilisenin saat on birdeki sabah ayinine katılmış olduğu çok geçmeden duyulacaktı. Seth orada ahbablarıyla sohbet etmiş, papaz yardımcılarında biriyle şakalaşmış, bağış yapmış, çevresinde keyfinin oldukça yerinde olduğu kanısını uyandırmıştı. Çoğu kişi Seth'in akciğer kanseriyle savaştığını biliyordu ama doktorların ona pek az ömür biçtiğini bilen yoktu. Kilisenin birçok dua listesinde adı olsa da iki boşanmanın lekesi onu kusurlu kılıyor, tam bir Hıristiyan sayılmasını engelliyordu.

İntihar etmiş olması işleri büsbütün karıştırmıştı.

Kendini astığı ağaç yıllardır Seth ve ailesinin malı olan yaşlı bir çınardı. Çınar, kerestesi kıymetli, sert gövdeli ağaçlarla kaplı bir arazide yer alıyordu. Seth bu araziye defalarca ipotek etmiş, aldığı kredileri akıllıca yatırımlarda kullanıp servet sahibi olmuştu. 1930'larda babasının araziye nasıl sahip olduğunu bilen yoktu. Seth'in iki eski karısı da boşanma savaşlarında söz konusu araziye alabilmek için canla başla uğraşmış, ama Seth onlara pabuç bırakmamıştı. İki eski eş, o arazi dışında adamın nesi var nesi yoksa alıp gitmişlerdi.

Olay yerine ilk gelen, yıllardır Seth'in yanında çalışan çiftlik işçisi Calvin Boggs oldu. Patron Seth pazar sabahı erkenden Calvin'e telefon etmiş, "Öğleden sonra ikide köprüde buluşalım," demişti. Başka bir açıklama yapmamıştı. Soru sormak Calvin'in haddine miydi? Bay

Hubbard ona belli bir saatte belli bir yerde olmasını tembih etmişse, bunu emir kabul ederdi. Son dakikada on yaşındaki oğlu da gelmek için yalvarmış, Calvin istemeden de olsa çocuğa boyun eğmişti. Hubbard arazisi içinde kilometreler boyu zikzaklar çizerek uzayan çakıllı yolda gidiyorlardı. Calvin bir yandan direksiyon sallarken bir yandan da buluşmanın nedeni hakkında kafa yoruyordu. Daha önce patronuyla bir pazar ikindisinde buluştuğu hiç olmamıştı. Calvin onun hasta olduğunu biliyordu. Çok az ömrü kaldığı söyleniyordu ama Bay Hubbard her şeyde olduğu gibi bu konuda da açık vermiyordu.

Köprü dedikleri şey, Japon sarmaşığıyla kaplı, zehirli yılan kaynaayan, isimsiz, küçük bir derenin üstüne kurulu tahta bir platformdu. Bay Hubbard aylardır bunun yerine geniş, beton bir geçit inşa etmek istiyordu ama sağlığı bir türlü elvermemişti. Köprü, eskiden orada küçük bir yerleşim olduğunun yegâne ipuçları olan, çalı ve sarmaşıklar arasında çürümeye terk edilmiş iki baraka yıkıntısının bulunduğu açıklığın hemen yakınındaydı.

Bay Hubbard'ın son model Cadillac'ı köprü'nün yakınına park edilmişti. Sürücü kapısı ve bagaj kapağı açıktı. Calvin arabanın arkasına yanaştı. Açık kapılar onda ilk bakışta bir terslik olduğu hissi yaratmıştı. Yağmur iyice bastırılmış, rüzgâr hızını arttırmıştı. Bay Hubbard'ın kapıları açık bırakması anlamsızdı. Calvin oğluna araçta beklemesini söyleyip indi. Elini sürmeksizin, yavaşça Bay Hubbard'ın otomobilinin çevresinde dolaştı. Patronu ortalıkta görünmüyordu. Calvin derin bir soluk aldı. Yüzünün terini silip çevresine bakındı. Açıklığın biraz ilerisinde, yüz metre kadar ötedeki ağacın dalında sallanan bedeni gördü. Kamyonetine döndü. Oğluna araçtan inmemesini, kapıları kilitli tutmasını tembihleyecekti ama geç kalmıştı. Oğlan büyülenmiş gözlerle uzaktaki çınar ağacına bakıyordu.

Calvin "Burada kal," dedi sertçe. "Sakin dışarı çıkayım deme."

"Peki."

Calvin yürümeye başladı. Çizmeleri çamurda kaydığundan hızlı ilerleyemiyordu. Sakin olmaya çalıştı. Telaşa gerek yoktu. Yaklaştıkça durum açıklık kazanıyordu. Koyu renk takım elbiseli adamın öldüğüne şüphe yoktu. Calvin nihayet onu tanıdı, sonra tahta merdiveni gördü. Durumu anlaması uzun sürmedi. Elini hiçbir şeye sürmeden kamyonetin bulunduğu yere döndü.

1988'in ekim ayıydı. Araç telefonları artık Mississippi kırsalında da kullanılmaya başlanmış, Bay Hubbard'ın ısrarıyla Calvin de kamyonetine bir tane taktırmıştı. Ford bölge şerifinin bürosunu arayıp olayı kısaca anlattı ve beklemeye başladı. Kaloriferi açmış, radyoda Merle Haggard'ın sesiyle biraz sakinleşmişti. Ön camdan dışarısını seyrediyor, oğluna bakmamaya çalışarak parmaklarıyla sileceklerle tempo tutuyordu. Birden ağladığını fark etti. Oğluysa ağzını açmaya korkuyordu.

Yarım saat sonra iki şerif yardımcısı aynı araçla olay yerine ulaştı. Onlar yağmurluklarını giyerken üç kişilik ambulans ekibi geldi. Çakıllı yoldan yaşlı çınarı görmeye çalıştılar. Birkaç saniye sonra hepsi ağaçta sallanan adamı görmüştü. Calvin onlara bütün bildiğini anlattı. Şerif yardımcıları cinayet ihtimaline karşı ambulans ekibini olay yerine hemen yaklaştırmadılar. Arka arkaya iki şerif yardımcısı daha geldi. Otomobili incelediler ama işe yarar bir şey bulamadılar. Başı tuhaf bir biçimde sağa yatmış, gözleri kapalı olarak ağaçta sallanan Seth'i fotoğraflayıp videoya çektiler. Çınar ağacının çevresini incelediler. Başka birinin gelip gittiğine ilişkin bir iz yoktu. Memurlardan biri Calvin'i Bay Hubbard'ın birkaç kilometre ötedeki evine götürdü. Oğlan arka koltukta hâlâ çıt çıkarmadan oturuyordu. Evin kapıları kilitli değildi. Mutfak masasının üstündeki sarı bloknotta bir not buldular: "Calvin'e. Lütfen yetkililere kimsenin yardımı olmadan hayatıma kendi ellerimle son verdiğimi bildir. Cenaze ve defin için özel talimatlarım ektedir. Otopsi yok! S.H." Nota o günün tarihi atılmıştı: 2 Ekim 1988, Pazar.

Şerif yardımcıları sonunda Calvin'i serbest bıraktılar. Adam oğlunu hemen eve yolladı. Çocuk anasının kucağına yığılıp gün boyu ağzını hiç açmadı.

Ozzie Walls Mississippi'deki iki siyah şeriften biriydi. Diğerleri Delta'nın yüzde yetmiş siyahi olan bir bölgesinden kısa süre önce seçilmişti. Ford nüfusunun yüzde yetmiş dördü beyazdı ama Ozzie seçimi ikinci kez açık ara kazanmıştı. Siyahlar kendilerinden biri olduğu için ona tapıyorlardı. Beyazlar ise sıkı bir polis olduğu ve bir zamanlar Clanton Lisesi'nin futbol yıldızı olarak ün yaptığı için onu sa-

yıyorlardı. Güneydoğu eyaletlerinde, yaşamın birçok cephesinde futbol, ırk kavramını aşmaya başlıyordu.

Çağrı geldiğinde Ozzie, karısı ve dört çocuğuyla kiliseden çıkıyordu. Köprüye takım elbisesiyle geldi. Tabancası ve rozeti yoktu ama neyse ki her zaman bagajında bir çift eski lastik çizme bulunurdu. İki yardımcısının eşliğinde şemsiyesinin altında, çamurların içinden çınar ağacına doğru yürüdü. Seth'in cesedi iyice ıslanmıştı. Ayakkabılarının burunlarından, çenesinden, kulaklarından, parmak uçlarından ve pantolonunun paçalarından sular damlıyordu. Ozzie ayakkabılara yakın bir mesafede durdu. Şemsiyesini kaldırdı ve ömründe yalnızca iki kez gördüğü adamın rengi solmuş acınası yüzüne baktı.

Aralarındaki hikâye eskidi. Ozzie ilk kez beş parasız olarak şerifliğe adaylığını koyduğunda karşısında üç beyaz rakip vardı. O günlerde Seth Hubbard'dan bir telefon aldı. Ozzie onu tanımıyordu. Sonradan öğreneceği gibi Hubbard pek ortalarda görünmeyen bir adamdı. Ford'un kuzeydoğusunda, neredeyse Tyler sınırında yaşıyordu. Buluştuğlarında adam ona kerestecilik yaptığını anlattı. Alabama'da bıçkışaneleri, birkaç yerde fabrikası vardı. Başarılı bir iş adamı portresi çiziyordu. Nakit para kabul etmesi şartıyla Ozzie'nin kampanyasına bağışta bulunmayı teklif etti. Nakit olarak yirmi beş bin dolar verecekti. Seth Hubbard bürosunun kapısını kilitleyip Ozzie'ye parayı gösterdi. Ozzie kampanya bağışlarının kayıtlı olması zorunluğundan dem vurduysa da Seth bu bağışın kayda geçmesini kesinlikle istemiyordu. Ya nakit verecekti, ya da bağıştan vazgeçecekti.

"Karşılığında istediğiniz nedir?" diye sordu Ozzie.

"Senin kazanmanı istiyorum. Başka bir derdim yok," dedi Seth.

"Bu pek aklıma yatmadı."

"Rakiplerin el altından nakit kabul etmiyorlar mı zannediyorsun?"

"Olabilir."

"Elbette ediyorlardır. Aptal olma."

Ozzie parayı aldı, kampanyasına hız verdi, ikinci tura kalıp genel seçimlerde rakibini ezdi. Daha sonra iki kez hatır sormak ve teşekkür etmek için Bay Hubbard'ın bürosuna uğradı ama adam yerinde

değildi. Telefonlarına da cevap vermiyordu. Ozzie fazla dikkat çekmeden sağdan soldan istihbarat toplamaya çalıştı ama adam hakkında bilinen pek bir şey yoktu. Mobilyacılıktan zengin olduğu söylenecekti de kimse işin aslını bilmiyordu. Evinin çevresindeki 800 dönüm arazi onundu. Yerel bankalarla, kasabadaki avukatlık bürolarıyla veya sigorta şirketleriyle çalışmıyordu. Kiliseye seyrek gidiyordu.

Dört yıl sonraki seçimlerde Ozzie'nin rakipleri güçlü değildi ama Seth onu gene görmek istedi. Yirmi beş bin dolarlık ikinci bir bağış daha yaparak terar ortadan kayboldu. Şimdiyse adamın ölüsü karşısında duruyordu. İpini kendi çekmişti. Her yerinden sular damlıyordu.

Nihayet şüpheli ölüm tahkikat memuru Finn Plunkett de olay yerine geldi. Ölüm resmiyet kazanıyordu artık.

“Onu aşağı indirelim,” dedi Ozzie. Düğümler çözüldü. İp gevşeyince Seth'in cesedi aşağı süzüldü. Onu sedyeye uzatıp üstüne bir çarşaf örttüler. Dört görevli bata çıka sedyeyi ambulansa taşıdı. Ozzie herkes gibi şaşkınlık içinde peşlerinden gitti.

Bu işe ilgili beş sene oluyordu. Çok ceset görmüştü; kazalar, parçalanmış araçlar, cinayetler, intihar olayları... Duygusuz biri değildi ama görevi ne gerektiriyorsa onu yapmak isterdi. Gece yarılı ana babaları, eşleri uyandırdığı çok olmuştu ve bir sonraki olay onu daima korkuturdu.

Zavallı Seth. Peki Ozzie şimdi kimi aramalıydı? Seth'in boşandığından haberi vardı ama tekrar evlenip evlenmediğini bilmiyordu. Ailesi hakkında hiçbir fikri yoktu. Seth yetmiş yaşlarındaydı. Yetişkin çocukları var mıydı? Varsa şu anda neredeydiler?

Pekâlâ, yakında hepsini öğrenecekti. Ambulansın önünde Clanton'a doğru direksiyon sallarken Seth Hubbard'ı tanıma ihtimali olan herkesi aramaya başladı.

Jake Brigance gözünü dijital çalar saatinin parlak kırmızı rakamlarına dikmişti. 05.29'da uzanıp saatin düğmesine bastı. Ayaklarını yavaşça yataktan aşağı sallandırdı. Carla kıpırdanıp öbür yanına döndü ve yorganın altına iyice gömüldü. Jake onun poposuna dokunup günaydın dedi. Cevap yoktu. Günlerden pazartesiydi; iş günüydü. Carla bir saat daha uyuyup sonra yataktan fırlayacak, Hanna ile birlikte okulun yolunu tutacaktı. Yazın Carla daha çok uyur, sonra da gününü olağan işlerle, eşiyle dostuyla, Hanna'yı eğlendirmekle geçirirdi. Oysa Jake'in programı neredeyse hiç bozulmazdı. 05.30'da kalkar, 06.00'da Coffee Shop'a uğrar, 07.00 olmadan bürosuna damlardı. Jake Brigance kadar erkencisine pek rastlanmazdı. Hoş o da otuz beşine varmış, olgun bir adam olarak kendi kendine sormaya başlamıştı artık; neden bu kadar erken kalktığını bilemiyordu. Neden ille de Clanton'daki bütün avukatlardan önce bürosunda olmak gibi bir derdi vardı acaba? Bir zamanlar pek açık olan cevaplar artık belirsizleşiyordu. Hukuk fakültesinden bu yana kurduğu büyük bir dava avukatı olma hayali hiç de kaybolmuş değildi, hatta eskisinden daha da hırslıydı. Onun asıl canını sıkan, gerçeklerdi. On yıldır çırpınmasına rağmen bürosu hâlâ vasiyetnameler, tapular ve kontrat anlaşmazlıklarına ilişkin dava dosyalarıyla doluydu. Baktığı doğru dürüst tek bir ceza davası, umut verici tek bir trafik kazası olayı bile yoktu.

Başarısının zirve yaptığı an gelip geçmişti. Carl Lee Hailey'i be-
 raat ettireli üç yıl oluyordu. Jake bazen artık düşüşe geçtiği kaygısına kapılıyordu. Gene de her zamanki gibi bu kötü düşünceleri zihninden kovuyor, kendisine daha otuz beşinde olduğunu hatırlatıyordu. O bir gladyatördü ve mahkeme arenasında daha birçok zafer onu bekliyordu.

Gezdirecek köpeği de yoktu. Köpekleri ölmüştü. Üç yıl önce-

ki yangında, üstünde büyük bir ipotek bulunan Adams sokağında-ki Viktorya stili güzeller güzeli evle birlikte Max'ı da kaybetmişlerdi. 1985 Temmuzunda, Hailey davasının en hararetlî döneminde Klan üyeleri evi kundaklamıştı. Önce ön bahçede bir haçı ateşe vermişler, sonra da evi havaya uçurmaya çalışmışlardı. Jake, Carla ve Hanna'yı evden uzaklaştırmakla akıllılık etmişti. Klan bir ay süreyle onu öldürmeye çalışmış, sonunda evi kundaklamıştı. Jake mahkemede karar öncesi son savunmasını ödünç alınmış bir takım elbiseyle yapmıştı.

Yeni bir köpek almak pek işlerine gelmemişti. Konu birkaç kez tartışılmış sonra da rafa kalkmıştı. Hanna köpek istiyordu. Tek çocuk olduğundan buna çok ihtiyaç duyuyor, hep yalnız oynamaktan sıkıldığını söylüyordu. Ama Jake, özellikle de Carla bir köpek yavrusunun sorumluluğunu üstlenmekten kaçınmışlardı. Üstelik kirada oturuyorlardı, henüz bir düzen kuramamışlardı. Bu şartlar altında bir köpek hayatı normalleştirebilir veya büsbütün zora sokabilirdi. Sabahları bu konu Jake'in zihnini sıkça meşgul etmeye başlamıştı. Gerçek şu ki o da bir köpeğe özlem duyuyordu.

Acele bir duştan sonra Carla ile giyinme odası olarak kullandıkları boş duran küçük odada giyindi. Bir başkasının mülkü olan bu iğreti evin bütün odaları küçüktü. Buradaki her şey geçiciydi. Eşyalar, eşin dostun verdikleriyle bitpazarı artıklarının hüznü bir karışımıydı. İşler yolunda giderse bir gün hepsi çöpü boylayacaktı. Ne var ki Jake hiçbir şeyin yolunda gitmediğini itiraf etmek zorundaydı. Sigorta şirketi aleyhine açtıkları dava daha hazırlık aşamasında çıkmaza girmişti. Davayı Hailey davası kararından altı ay sonra kendini zirvede gördüğü, özgüveninin yüksek olduğu günlerde açmıştı. Bir sigorta şirketi hangi cesaretle onu oyuna getirmeye kalkıştı? Ford'da hangi jürinin karşısına çıkarsa çıksın bütün davaları kazana-çağından emindi. Ama karı koca evlerinin değerinden düşük sigortalandığını keşfettiklerinde, bütün o çalım ve yaygara son bulmuştu. Dört sokak ötede, evlerinin harap arsası yaprak yığınlarına gömülüp kalmıştı. Kapı komşuları Bayan Pickle etrafa göz kulak oluyordu ama ortada korunacak fazlaca bir şey yoktu zaten. Bütün komşular eskisinin yerinde yepyeni bir evin yükselmesini ve Brigrance ailesinin yuva-ya dönmesini bekliyorlardı.

Jake parmaklarının ucunda Hanna'nın odasına girdi. Kızının ya-

nağına bir öpücük kondurup yorganını biraz yukarı çekti. Hanna yedisine gelmişti. Tek çocuklarıydı ve başka da olmayacaktı. Hanna, annesinin yuva öğretmeni olduğu Clanton İlkokulu'nda ikinci sınıfa gidiyordu.

Jake küçük mutfağa yollanıp kahve makinesinin düğmesine bastı. Fokurtular başlayana kadar gözlerini alete dikip öylece kaldı. Evrak çantasını açtı. İçine yerleştirilmiş 9 milimetrelik yarı otomatik tabancasını yoklayıp çantaya bazı dosyalar tıktırdı. Çantasında tabanca taşımayı alışkanlık edinmişti ve bu durum onu hüzünlendiriyordu. İnsan sürekli silah taşıyarak sıradan, normal bir hayat sürebilir miydi? Ne var ki o silahı taşıması gerekiyordu. Evini havaya uçurmaya kalkmışlar, sonra da ateşe vermişlerdi. Karısını telefonla tehdit etmişler, ön bahçede haç yakmışlar, sekreterinin kocasını dövüp ölümüne sebep olmuşlardı. Onu öldürmek için keskin nişancı tutmuşlar ama kurşun sekip güvenlik görevlisini bulmuştu. Adamlar dava süresince terör estirmişler, karardan sonra bile uzun süre tehditlerini sürdürmüşlerdi.

Üçü federal hapishaneye, biri de Parchman'a yollanmak suretiyle teröristlerin dördü cezaevini boylamıştı. Jake kendine "Yalnızca dördü," diye hatırlatıp duruyordu. Oysa şimdiye dek en az bir düzine adamın mahkûm olmuş olması gerekirdi. Bugün Ozzie ve ilçenin diğer siyah yöneticileri de aynı görüşü paylaşıyorlardı. Jake soruşturmada yeni gelişmeler olup olmadığı konusunda FBI'ı haftada en az bir kere aramayı alışkanlık haline getirmişti. Aradan üç yıl geçtiğinden, bazen telefonuna cevap vermedikleri bile oluyordu. Jake mektup da yazıyordu. Davaya ilişkin evraklar ofisindeki dolaplardan birini tamamen doldurmuştu.

Yalnızca dört kişi. Bildiği başka adlar da vardı. Bunlar hâlâ şüpheli takımındaydılar, en azından Jake'in kafasında. Bazıları ortadan koyalmış olsa da bir kısmı hâlâ oradaydı ve hiçbir şey olmamış gibi yaşamlarını sürdürüp gidiyorlardı. Jake işte bu yüzden silah taşıyordu. Ruhsatı ve bütün izinleri tamamdı. Silahın birini evrak çantasında gezdiriyor, birini otomobilinde bulunduruyordu. Bürosunda da vardı. Hepsi bu kadar değildi. Av tüfekleri yangında mahvolmuştu ama Jake koleksiyonunu yavaş yavaş yeniden oluşturmaya başlıyordu.

Tuğla kaplı küçük verandaya çıktı ve serin havayı ciğerlerine çek-

ti. Sokakta, evin tam karşısında Ford şerifinin devriye aracı bekliyordu. Memur Louis Tuck direksiyon başındaydı. Gece vardiyası onundu. Esas sorumluluğu gece boyunca mahallede boy göstermek ve pazartesiden cumartesiye her sabah tam 05.45'te posta kutusunun yan başında hazır olup verandaya çıkan Bay Brigance'ın el sallamasını beklemektir. Tuck da ona el salladı. Brigance ailesi o geceyi de sağ salim atlattı belli ki.

Ozzie Walls, Ford şerifi olduğu sürece –ki bu en az üç yıl, hatta daha fazlası demektir- o ve bütün memurlar Jake'i ve ailesini korumak için ellerinden geleni yapacaklardı. Jake, Carl Lee Hailey'in davasını almış, eşek gibi çalışmış, kurşunlara göğüs germiş, tehditlere kulak tıkamıştı. Hâlâ dillerden düşmeyen o beraat kararı çıkana kadar Jake neredeyse varını yoğunu kaybetmişti. Onu korumak Ozzie'nin öncelikli göreviydi.

Tuck uzaklaştı. Sokağı şöyle bir turlayacak, Jake evden çıktıktan birkaç dakika sonra tekrar geri dönecekti. Mutfak ışıklarının yandığını görüp Carla'nın yataktan kalktığına kanaat getirene kadar evi gözlemeye devam edecekti.

Jake, Ford'daki iki Saab'dan biri olan, 305 bin kilometredeki kırmızı arabasıyla yola çıktı. Modelini yenilemek istiyordu ama kesi elvermiyordu. Bir zamanlar küçük bir şehirde bu egzotik arabayla fiyaka yapmak cazip gelmişti, ama artık tamir masraflarıyla başa çıkamıyordu. En yakın oto galerisi bir saat uzaktaki Memphis'deydi. Orayı her ziyaretinde büroyu yarım gün kapatmak zorunda kalıyor, cebinden de bin papeli gidiyordu. Jake artık bir Amerikan arabası istiyordu. Her sabah endişeyle kontağı çevirip motorun homurdanarak canlanmasını beklerken aynı şeyi düşünüyordu. Motor asla aksilik etmemişti ama son birkaç haftadır Jake bir gecikme seziyordu. Motorun geç çalışması iyiye işaret değildi. Jake paranoyakça farklı sesler ve tıkırtılar da duyuyor, dış kısımları iyice incelen lastikleri iki günde bir kontrol ediyordu. Geri geri gidip Culbert Sokağı'na çıktı. Eskiden yaşadıkları Adams Sokağı ve yanan evin boş arsasıyla arada dört sokak olmasına rağmen burası kasabanın fazla rağbet görmeyen mahallelerindendi. Komşu evde de kiracı oturuyordu. Adams Sokağı'na gelince; orada daha güngörmüş, gösterişli ve karakteri olan evler yer alırdı. Kısacası şimdi yaşadıkları Culbert Sokağı, kasaba dü-

zenli mahallelere bölünmeden önce dikilmiş banliyö tipi kutu evler karmaşasından ibaretti.

Carla fazla sesini çıkarmasa da Jake onun başka bir eve taşınmaya hazır olduğunu biliyordu.

Aslında Clanton'ı terk edip başka bir kente yerleşme konusunu epeyce konuşmuşlardı. Hailey davasından sonraki üç yıl bekledikleri kadar verimli geçmemişti. Eğer Jake bu avukatlık mesleğinde debelenip duracaksa, bu savaşı pekâlâ başka bir yerde de sürdürebilirdi. Carla'nın her yerde öğretmenlik yapması mümkündü. Tetikte yaşamak ve silah taşımak zorunda kalmadan güzel bir hayat sürebilirlerdi. Ford'un siyahi halkı Jake'e büyük saygı besliyordu ama ona dış bileyen pek çok beyaz vardı. Manyaklar hâlâ ortalıkta serbest geziyorlardı. Gene de tanıdık bir çevrede yaşamak insana güven veriyordu. Komşuları geleni gideni gözlüyor, yabancı bir aracı hemen fark ediyorlardı. Kasabadaki her polis memuru ve bölgedeki her şerif yardımcı Brigance ailesinin güvenliğinin son derece önem taşıdığının bilincindeydi.

Jake ve Carla'nın bir yere gidecekleri yoktu ama zaman zaman şu malum "nerede yaşamak isterdin" oyununu oynamak hoşlarına gidiyordu işte. Bu yalnızca bir oyundu, çünkü Jake büyük kentlerin büyük avukatlık bürolarında iş bulma şansına sahip olmadığını biliyordu. Öte yandan, hangi eyalete giderse gitsin küçük kentlerin aç avukatlarla dolup taşıdığı bir gerçektir. Aslında gelecekte umudunu kesmiş değildi, böyle bir sıkıntısı yoktu. Tek derdi kendini idare edecek birkaç kuruş kazanabilmektir.

Yuvasını kundaklayan korkaklara iyice verip veriştirerek bir zamanlar evinin bulunduğu arsanın önünden geçti. Sigorta şirketinde de özel seçilmiş birkaç küfür salladıktan sonra gazladı. Adams Sokağı'ndan Jefferson'a, sonra da Clanton Meydanı'nın kuzeyinde doğu-batı yönünde uzanan Washington'a çıktı. Bürosu Washington Caddesi'nde, heybetli adliye binasının tam karşısındaydı. Her sabah tam 06.00'da aynı yere park ederdi. O saatte boş park yeri bulmak kolaydı. Adliye, dükkânlar ve bürolar açılana kadar iki saat daha meydan bu sessizliğini koruyacaktı.

Coffee Shop mavi yakalılar, çiftçiler ve şerif yardımcılarıyla doluydu. Jake içeri girip sağa sola selam vermeye koyuldu. Her zaman-

Öldürme Zamanı (A Time to Kill) John Grisham'ın en popüler gerilim romanlarından biridir. Şimdi tekrar o ünlü Clanton Adliyesi'ne dönüyoruz. Avukat Jake Brigance bir kez daha kendini çok çekişmeli bir davanın ortasında buluvermiştir. Geçmişin ırkçılık temelli gerginliklerini su yüzüne çıkaracak olan dava, Ford beldesi halkını karanlık tarihiyle yüzleşmek zorunda bırakacaktır.

Seth Hubbard kanserden ölmek üzere olan varlıklı biridir. İntihar etmeye karar verir ve kendini asmadan önce eliyle yazdığı ikinci bir vasiyetname bırakır. Bu olay, siyah hizmetçisi, evlatları ve Jake Brigance arasında yaşanacak dramatik gelişmelerin başlangıcı olacaktır. Jake, üç yıl önce kendisini Ford'un en namlı avukatı yapan o müthiş davanın bir benzeriyle karşı karşıyadır.

İkinci vasiyetname zihinlerde pek çok soru yaratmıştır: Bay Hubbard neden tüm servetini siyah hizmetçisine bırakmıştır? Tedavisinin düşünme yetisini etkilemiş olma ihtimali var mıdır? Bütün bunların "Çınarlı Yol" diye bilinen küçük bir arazi parçasıyla ne gibi bir bağlantısı olabilir?

John Grisham, bu iddialı ve ilginç hikâyeyle, yirmi beş yıl sonra hâlâ "duruşma salonu" gerilimlerinin tartışılmaz ustası olduğunu kanıtlıyor.

